

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/1194/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112214225
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112214225.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členov JUDr. Gabriely Janákovskej a Mgr. Zuzany Holúbkovej v právnej veci navrhovateľky U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., Y. ul.č. XXX/XX proti odporcovi Z., s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom v I., Z. ul.č. XX, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a zmluvy o zriadení záložného práva, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 01. októbra 2014, č. k. 22C/128/2012-69, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluva o úvere zo dňa 11.11.2008, uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná. Určil, že zmluva o zriadení záložného práva č. 324/2009-ZIL zo dňa 18.06.2009 uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná. Odporcu zaviazal nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 228 eur na účet Centra právnej pomoci, č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX pod VS: XXXXXXXXXXX. V rozhodnutí konštatoval, že navrhovateľka sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere, uzavretej s odporcom, na základe ktorej si požičala od spoločnosti Z., s.r.o. sumu 995,82 eur, z dôvodu, že obsahuje viaceré neprijateľné podmienky, ktoré označila v návrhu. Ďalej uviedla, že súčasťou zmluvy o úvere bol aj tzv. splnomocňovacia doložka, ktorou mala splnomocniť advokáta Mgr. I. Y., ktorého vybral odporca, ktorý advokát podpísal dňa 18.6.2009 na základe plnomocenstva, obsiahnutého v zmluve o úvere, zmluvu o zriadení záložného práva č. 324/2009-ZIL na nehnuteľnosti v jej vlastníctve. V prípade takejto tzv. splnomocňovacej doložky, vloženéj v spotrebiteľskej zmluve, ktorou mala splnomocniť uvedeného advokáta, už viaceré sudy rozhodli, že takáto dohoda o plnej moci je v rozpore s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda je od začiatku neplatná, preto sa domáhala určenia jej neplatnosti.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh navrhovateľky je dôvodný. Vykonaným dokazovaním zistil, že navrhovateľka s odporcom dňa 11.11.2008 uzavrela zmluvu o úvere, na základe ktorej si požičala od spoločnosti Z., s.r.o. sumu 995,82 eur. Navrhovateľka odporcovi uhradila už sumu 915 eur, pričom odporca od nej požaduje ešte ďalších 8.080,36 eur. Navrhovateľka v zmluve o úvere splnomocnila advokáta Mgr. I. Y., ktorý v jej mene dňa 18.06.2009 uzavrel s odporcom zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve navrhovateľky; táto záložná zmluva do dňa rozhodovania súdu nebola zapísaná v katastri nehnuteľností. Právny vzťah medzi navrhovateľkou a odporcom posúdil ako spotrebiteľský vzťah a uzavretú zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú. K námietkam odporcu, že navrhovateľka nemá právne postavenie spotrebiteľa, pretože v uzavretej zmluve o úvere vyhlásila, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania uviedol, že takéto skutočnosti z vykonaného dokazovania preukázané nemal, keď z rovnopisu uzavretej úverovej

zmluvy, ktorý vznikol predtlačení z prvopisu originálnej zmluvy mal za preukázané, že navrhovateľka žiadne takéto vyhlásenie neurobila (v rovnopise nie je zaškrtnuté políčko pred slovným spojením povolenie) a ani nemohla urobiť, keďže v čase, keď požiadala o úver, bola už starobnou dôchodkyňou, ktorá žiadne povolenie nevykonávala. Vzhľadom na uvedené mal za to, že navrhovateľka ako slabšia strana zmluvného vzťahu v tomto prípade má právo domáhať sa vyslovenia neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, čím dosiahne istejšie postavenie v tom, aká je skutočná výška jej dlhu, keď navrhovateľka už svoj dlh voči odporcovi plnila, pričom odporca od nej požaduje sumu, ktorá je osemkrát vyššia ako suma poskytnutých prostriedkov. V tejto skutočnosti videl naliehavý právny záujem navrhovateľky na požadovanom určení neplatnosti zmluvy. Ďalej uviedol, že pokiaľ odporca v konaní vzniesol námietku o prekážke veci rozsúdenej, keď poukazoval na to, že navrhovateľka bola zo zmluvy zviazaná plniť na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., a to rozsudkom zo dňa 01.10.2009, sp. zn. SR14151/09, túto rozhodcovskú doložku považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, za ustanovenie, spôsobujúce hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech navrhovateľky ako spotrebiteľky. Podstatou príslušného dojednania bolo praktické nanútenie záujmu odporcu riešiť všetky spory, vzniknuté zo zmluvy účastníkov pred rozhodcovským súdom, a to tým skôr, že navrhovateľka v pozícii dlžníka z tzv. hmotnoprávneho úverového vzťahu si takúto doložku osobitne nevyjedнала, možnosť eliminovať takéto pre ňu nevýhodné ustanovenie zo zmluvy tiež nemala a rozhodcovský súd celkom bez povšimnutia ponechal potrebu aplikácie noriem tzv. spotrebiteľského práva. K námietke odporcu, že v úverovej zmluve bolo dojednanie, ktoré právo výberu spôsobu riešenia sporu a aj subjektu, majúceho prípadný spor účastníkov hmotnoprávneho vzťahu vyriešiť, zverilo aj navrhovateľovi (iniciátorovi konania), a to tak, že tento si môže vybrať ako prejednanie (a rozhodnutie) sporu rozhodcom, tak i všeobecným súdom a už výber druhej z takýchto možností spôsobí (naplnením rozvázovacej podmienky) zánik rozhodcovskej doložky, uviedol, že možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať skôr za akademickú, keď spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu vykonaného zmluvným partnerom spotrebiteľa. Túto nerovnováhu nie je spôsobilý eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor, teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom. Uviedol, že je síce pravdou, že podľa príslušného bodu VPPÚ sa podanie žaloby ktoroukoľvek zo zmluvných strán úverovej zmluvy na všeobecnom súde považuje za rozvázovacu podmienku rozhodcovskej doložky, odporca však so zrejším úmyslom nez dôraznil aj časť vety za bodkočiarkou z príslušného ustanovenia VPPÚ, podľa ktorého ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak to podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci. Práve tento dôvod bol pritom z pohľadu zachovania prístupu spotrebiteľa k všeobecnému súdu kľúčový, pretože kým spotrebiteľ nepochybne mohol by vylúčiť právomoc rozhodcu i podaním nedôvodnej žaloby na všeobecnom súde, túto možnosť by vychádzajúc z príslušného zmluvného dojednania stratil už podaním akejkoľvek žaloby dodávateľa na rozhodcovskom súde. Vzhľadom na uvedený záver rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 14151/09, vydaný stálym rozhodcovským súdom, zriadeným Slovenskou rozhodcovskou, a.s. dňa 01.10.2009 nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom a keďže tu ide o prelomenie materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, zaniká prekážka rozsúdenej veci, čím námietku odporcu považoval za nedôvodnú.

Následne súd pristúpil k súdnemu prieskumu predložených spotrebiteľských zmlúv a posudzoval, či z objektívneho hľadiska je úverová zmluva z dôvodu neplatnosti jednotlivých klauzúl ako celok ešte udržateľná. Všeobecne k podmienkam zmluvy uviedol, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo extrémneho nárastu dlhov a postihu nehnuteľného majetku navrhovateľky ako spotrebiteľa bez súdnej kontroly, najmä súčasným pôsobením inštitútu straty výhody splátok (bod 4. VPPÚ), viacerých sankcií za omeškanie (bod 4.6, 15, 16 VPPÚ), mnohými spôsobmi zabezpečenia práva veriteľa (prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy, či zriadením záložného práva na nehnuteľnosť). Tieto obavy odporca aj naplnil, pretože oproti úveru 995,83 eur (11.11.2008) narástol dlh na neuveriteľných 2.065,74 eur (rozsudok stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 01.10.2009 (a teda ani nie za rok sa dlh navýšil viac ako trojnásobne). K takémuto výsledku zjavne prispeli neprijateľné sankcie a tak zmluva umožňuje odporcovi obísť dôležitý prvok újného práva, predstavujúci ex offio kontrolu a postihnúť majetok navrhovateľky bez súdnej kontroly a vymôcť plnenie z neprijateľných podmienok. Aj skutočnosť, že odporca predložil zmluvu, kde je zaškrtnuté vyhlásenie navrhovateľky, ktoré podľa ňou predloženej zmluvy (jej rovnopisu, ktorý vznikol predtlačení z prvej strany) nikdy neurobila, utvrdil súd v názore, že už aj samotné konanie odporcu pri uzatváraní zmluvy bolo v rozpore s dobrými mravmi. Medzi účastníkmi konania bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej sa navrhovateľka zaviazala uhradiť úver vo

výške 30.000,- Sk (t. j. 995,82 eur) dvanástimi pravidelnými splátkami po 4.900,- Sk (t. j. 162,65 eur) a uhradiť teda mala 58.800,- Sk (t. j. 1.951,80 eur), z čoho úrok predstavoval 9.600,- Sk (výška ročného úroku je 32%) a náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy zvyšných 19.200,- Sk. Súd vzhľadom na takéto vyjednané podmienky (keď dlžník mal vrátiť do jedného roka sumu, ktorá predstavovala 196% poskytnutej sumy) a ostatné okolnosti prejednávaneho uzavretia predmetnej zmluvy - neurobenie vyhlásenia o použití poskytnutých finančných prostriedkov, neuvedenie RPMN, dospel k záveru, že uzavretá zmluva so všetkými svojimi ustanoveniami je v hrubom rozpore s dobrými mravmi a z tohto dôvodu neplatná. Uviedol, že je síce viac ako zrejmé, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov pre neuvedenie RPMN, avšak vzhľadom na množstvo neprijateľných podmienok, využitie rozhodcovskej doložky, požadovanie mnohých sankcií, ktoré prekračujú prípustnú mieru tolerancie, mnohonásobné spôsoby zabezpečenia záväzku, vyhodnotil súd situáciu tak, že nie je možné, aby prijal záver o neplatnosti len niektorých aj keď mnohých neprijateľných podmienok, ale že takúto zmluvu medzi podnikateľom a fyzickou osobou v staršom veku musí považovať za neplatnú v celom rozsahu. Za stavu, že sa vady predmetnej úverovej zmluvy dotýkajú esenciálnych náležitostí a zo splátkového kalendára je problematické zistiť, aké sú vlastne splátky po zohľadnení neplatných klauzúl, týkajúcich sa príslušenstva pohľadávky, vrátane dôležitej časti o odplate za úver (úrokoch a nejakej ďalšej bližšie nešpecifikovanej „odplaty“) a že niet bezvadného článku zmluvy, prijal záver o neplatnosti zmluvy ako celku.

Za neplatnú považoval aj zmluvu o zriadení záložného práva, keď dohodu o plnej moci uzavretú medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a Mgr. I. Y., uskutočnenú v zmluve o úvere, považoval za absolútne neplatnú pre rozpor záujmov dlžníka a zástupcu podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že zástupca má hájiť záujem dlžníka v súvislosti s návratnosťou úveru do budúcnosti a nie uzatvárať záložnú zmluvu a dokonca poveriť záložného veriteľa na podanie návrhu na vklad záložného práva v prospech záložného veriteľa do katastra nehnuteľností. Okrem toho, predmetné plnomocenstvo, ktoré je spísané priamo v zmluve o úvere neobsahuje náležitosti označenia nehnuteľností ako ich vyžaduje zákon pre zmluvu v súlade s ustanovením § 42 Katastrálneho zákona. Z dojednania plnomocnenstva nevyplýva, že by zástupca mohol uzavrieť záložnú zmluvu. Formulácia obsahu splnomocnenia o tom, že zástupca uzavrie v mene dlžníka záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam vo vlastníctve dlžníka, ktorej špecifikácia bude konkretizovaná až pri uzatváraní záložnej zmluvy, je neurčitá a v podstate ani splnomocnenec ani splnomocniteľ v čase uzavretia dohody o splnomocnení nevedeli s akými konkrétnymi nehnuteľnosťami, ku ktorým bude zriadená záložná zmluva, sa bude nakladať. Takéto dojednanie je neurčité a spôsobuje neplatnosť právneho úkonu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľke trovy konania v sume 228 eur na účet Centra právnej pomoci, keď navrhovateľke a splnomocnenému zástupcovi priznal odmenu vo výške 200 eur a náhradu hotových výdavkov za cestovné a nepriznal jej náhradu režijného paušálu a náhradu za stratu času, keď bol toho názoru, že tento výdavok si môže uplatniť iba advokát.

Proti rozsudku podali odvolanie odporca a navrhovateľka prostredníctvom Centra právnej pomoci.

Odporca v podanom odvolaní žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O.s.p.. V odvolaní namietal, že prejednaniu veci bráni prekážka *res iudicata*. Súd v odôvodnení rozsudku síce tvrdí, že sa touto námietkou zaoberal, avšak odporca považuje jeho argumentáciu za nepreskúmateľnú a nepostačujúcu, keď má za to, že všeobecný súd v konaní o určení, či tu právo je alebo nie je, nie je oprávnený konštatovať neplatnosť, resp. nulitosť rozsudku a rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky. Poukázal na to, že platnosťou rozhodcovskej doložky sa zaoberal stály rozhodcovský súd, ktorý je podľa § 21 ods. 4 Zák. č. 244/2002 Z. z. v rozhodcovskom konaní oprávnený posudzovať svoju vlastnú právomoc. Rozhodcovský rozsudok možno napadnúť len v lehote a z dôvodov taxatívne určených v § 40 Zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, prípadne exekučným súdom v exekučnom konaní; rozhodcovský rozsudok však nebol navrhovateľkou napadnutý. Z uvedeného vyplýva, že odporca disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, ktoré je potrebné postaviť na roveň rozsudku vydanom v konaní vedenom na všeobecnom súde. Citoval nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 499/2012, v ktorom Ústavný súd vyslovil, že konkrétne skutkové zistenia, ktoré si vyžadujú záver o právnej povahe zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, zahŕňajú najmä zistenie, či účastníci danej zmluvy skutočne spĺňajú znaky spotrebiteľa a dodávateľa, či daná zmluva bola skutočne vopred pripravená dodávateľom a či spotrebiteľ skutočne nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Záver o značnej nerovnováhe nemožno získať inak než dôkladným preskúmaním každej jednotlivej klauzuly a

jej porovnaním za stavu, aký by tu existoval bez jej existencie. Poukázal na to, že súd sa uvedenými aspektami posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky vôbec nezaoberal a jeho rozhodnutie je tak nepreskúmateľné. Vzniesol aj námietku premlčania práva navrhovateľky na určenie neplatnosti zmluvy o úvere, ako aj neplatnosti záložnej zmluvy. Vyslovil názor, že sa premlčujú zásadne všetky majetkové práva, pričom k majetkovým vzťahom, práva z ktorých sa premlčujú, nepatria len pohľadávky z týchto vzťahov vznikajúce, ale aj práva s týmito vzťahmi úzko súvisiace, akými sú práva vzniknuté z porušenia právnej povinnosti, zo zodpovednosti za vady, z omeškania dlžníka a pod.. Opačné stanovisko by viedlo k spoločensky neúnosným situáciám, že vyhlásiť zmluvu o úvere za neplatnú a domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia z takto neplatnej zmluvy o úvere by bolo možné bez akéhokoľvek časového obmedzenia, ktorý záver by bol v rozpore s požiadavkou stability právnych vzťahov.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila.

Navrhovateľka prostredníctvom Centra právnej pomoci, ktoré ju zastupovalo na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.11.2011 č.k. 19C/213/2011-7 odvolaním napadla výrok o náhrade trov konania. Vyslovila názor, že Centru právnej pomoci, ktoré ju v konaní zastupovalo, patrí aj režijný paušál a náhrada za stratu času. V tejto súvislosti poukázala na ust. § 12 ods. 5 Zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., t. j. čo do rozsahu a dôvodov odvolania a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písm. a/ až f/ cit. zákonného ustanovenia.

Odporca v prejednávanej veci uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. s odkazom na § 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p., ako aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p..

Odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.. Medzi tieto vady podľa § 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p. patrí ten dôvod, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, ktorý vo svojom odvolaní uplatnil odporca, keď mal za to, že prejednaníu veci pred všeobecným súdom bráni prekážka *res iudicata* a žiadal, aby súd konanie pre existenciu tejto neodstrániteľnej prekážky zastavil.

Prekážka veci rozsúdenej (*res iudicata*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Nie je pritom významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, v ktorých bol uplatnený. O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy pojaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatí. Teda právoplatný rozsudok o určovacej žalobe netvorí automaticky prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie.

V danej veci odporca v odvolaní namieta, že vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté právoplatným a vykonateľným rozsudkom stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. zo dňa 01.10.2009, sp. zn. SR 14151/09, v ktorom sa rozhodcovský súd prejudiciálne zaoberal otázkou platnosti zmluvy o úvere. Túto námietku súd prvého stupňa vyhodnotil tak, že rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 14151/09 vydaný stálym rozhodcovským súdom zriadeným Slovenskou rozhodcovskou, a.s. dňa 01.10.2009 nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom, pretože rozhodcovská doložka dojednaná v úverovej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v dôsledku čoho nemôže dôjsť k prekážke rozsúdenej veci.

Odvolací súd sa s týmto názorom prvostupňového súdu stotožnil. Právna prax už dospela k záveru, že nejde o prekážku veci rozhodnutej, ak v rovnakej veci, týkajúcej sa rovnakého predmetu konania a rovnakých osôb bolo už rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom vydaným rozhodcom, ktorý nemal k vydaniu takéhoto rozhodcovského rozsudku právomoc.

V danej veci súd prvého stupňa nedostatok právomoci rozhodcovského súdu vo veci rozhodnúť posúdil správne. Skutočnosť, že rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci konať vyplýva napokon aj z uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 10.12.2010 č. k. 49Er/2041/2010-11, ktorým bola v exekučnom konaní žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe vydaného rozhodcovského rozsudku zamietnutá a následne bolo exekučné konanie zastavené, z dôvodu neprijateľnosti dohodnutej rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve. Súd tam konštatoval, že rozhodcovskú doložku považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, v dôsledku čoho rozhodcovský súd svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy. Naplnil tak cieľ čl. IV ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali. Považoval tam význam rozhodcovskej doložky za osobitý, pretože v krízových situáciách a pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. V dôsledku toho nebola založená právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

Z uvedeného potom možno vyvodiť záver, že takýto, hoci aj právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu netvorí prekážku veci rozhodnutej a že navrhovateľka sa mohla domáhať neplatnosti spornej úverovej zmluvy na všeobecnom súde.

Preto odporcom uplatnená odvolacia námietka podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. s odkazom na ust. § 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p. nebola uplatnená dôvodne.

Odporca ďalej v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Podľa súdnej praxe sa za nesprávne právne posúdenie považuje mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav, alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Preskúmaním zistil odvolací súd, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil obsah úverovej zmluvy, ako aj platnosť dohody o plnej moci uzavretej medzi navrhovateľkou a Mgr. I. Y. a dospel k správne záveru, že zmluva o úvere zo dňa 11.11.2008 uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom, ako aj zmluva o zriadení záložného práva, uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom dňa 18.06.2009 sú neplatné, z dôvodov, na ktoré poukázal súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v podrobnostiach v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje. Na zistený skutkový stav súd prvého stupňa aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov, a preto uplatnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. nebol dôvodný.

Námietku premlčania vznesenú odporcom až v odvolacom konaní, kde odporca vyslovil názor, že premlčaniu podlieha aj právo na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a neplatnosti záložnej zmluvy, považoval odvolací súd za celkom nedôvodnú.

Všeobecne treba uviesť, že premlčanie je jeden z občianskoprávných inštitútov (popri preklúzii a vyržaní), pod ktorým sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť dovolaním sa premlčania. Právne účinky premlčania nastávajú, ak uplynie zákonom stanovený čas pre výkon subjektívneho práva, ak veriteľ v ňom neuplatní svoje právo na súde a ak sa

dlužník premlčania dovoľá. Z právnej teórie je však známe, že nie všetky práva však podliehajú premlčaniu. Premlčaniu nepodlieha najmä vlastnícke právo k veci, ďalej právo spoluvlastníka na zrušenie vyporiadania podielového spoluvlastníctva, právo vlastníka pozemku domáhať sa rozhodnutia o vyporiadaní neoprávnenej stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka, právo veriteľa, aby súd určil čas splnenia dlhu (§ 564 Občianskeho zákonníka), práva vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtov, pokiaľ vkladový vzťah trvá, osobnostné práva, ale aj právo na určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

V preskúmvanej veci sa navrhovateľka domáha určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere a zmluvy o zriadení záložného práva a súd z týchto aspektov jej nároky aj posudzoval a určil, že obe zmluvy sú absolútne neplatné. Tak ako bolo už uvedené vyššie, právo na určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu nie je takým právom (na rozdiel od relatívnej neplatnosti právneho úkonu), ktoré by podliehalo premlčaniu, preto odporca nemohol účinne vzniesť námietku premlčania. Odvolacie námietky odporcu tak boli nedôvodné.

Ako nedôvodné odvolací súd vyhodnotil aj odvolanie navrhovateľky vznesené prostredníctvom Centra právnej pomoci, proti výroku o trovách prvostupňového konania.

V odvolaní Centrum právnej pomoci vyslovuje názor, že mu patrí náhrada hotových výdavkov spočívajúcich v režijnom paušále a náhrade za stratu času, odvolávajúc sa na ust. § 12 ods. 5 Zák. č. 327/2005 Z. z..

Podľa § 12 ods. 5 Zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, ak centrum zastupuje oprávnenú osobu pre súdom (§ 5b ods. 3), patrí mu náhrada výdavkov vrátane odmeny podľa osobitného predpisu 5a/; ust. § 15 ods. 1 sa použije primerane.

Poznámka 5a/ cit. zákona odkazuje na § 14a a § 14b Vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

§ 14a a § 14b Vyhl. č. 655/2004 Z. z. hovorí o paušálnej odmene advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácanej Centrom právnej pomoci a systematicky je začlenená v druhej časti, tretej hlave - Paušálna odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi vyplácaná Centrom právnej pomoci.

Hotové výdavky, medzi ktoré patrí aj režijný paušál a náhrada za stratu času sú systematicky začlenené v tretej časti vyhlášky č. 655/2004 Z. z. - Hotové výdavky a náhrada za stratu času, na ustanovenie ktorej časti Zák. č. 327/2005 Z. z. neodkazuje. Z toho možno vyvodiť, že tretiu časť citovanej vyhlášky nemožno aplikovať na náhradu výdavkov centra, t. j., že centru nepatrí režijný paušál na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, ani náhrada za stratu času podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z., ale len náhrada vynaložených hotových výdavkov v zmysle § 12 ods. 5 Zák. č. 327/2005 Z. z., napr. preukázateľne vynaložených výdavkov na cestovné, ktoré Centru právnej pomoci súd prvého stupňa v posudzovanej veci aj priznal.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľke, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnila postupom podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p..

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.